

Det brinner!

Så säkrar du ditt hem

LIVSFARLIGT Oljan puttrar i stekpannan när det ringer på dörren. Några minuter senare slår lågorna mot taket i köket. Var femtonde minut brinner det i ett hem i Sverige. Bortglömda spisar är den vanligaste orsaken.

AV KERSTI BYSTRÖM FOTO JOHNÉR

Med hösten ökar antalet bränder inomhus. Vi lagar mer mat och njuter av en brasa och levande ljus för att mota bort mörkret.

En vanlig missuppfattning är att det är de tända ljusen som orsakar flest bränder. Och visst, ett ljus som faller omkull kan förvandla en soffa till en brinnande inferno på några få minuter. Men levande ljus står endast för en mindre del av alla bränder per år.

Lämna aldrig spisen på

Spisen är den allra största boven, i alla fall i flerbostadshus.

–Gå aldrig ifrån köket med en påslagen platta, säger

Cecilia Uneram, brandingenjör.

Cecilia Uneram, brandingenjör på Brandskyddsföreningen.

Hon uppmanar alla att skaffa en spisvakt som stänger av spisen om en kastrull torrkokar eller om man glömmer att stänga av plattan.

–Många bränder skulle undvikas om alla kök har en spisvakt, säger Cecilia Uneram och pekar på Åland som en föregångare när det gäller brandskydd. Där erbjuder ett försäkringsbolag gratis spisvakt till sina kunder och inom en femårsperiod kommer 85 procent av alla villor ha spisvakt.

Störst risk hos högutbildade

Även om risken är större att äldre omkommer i bränder är risken för brand störst hos högutbildade. Detta enligt pågående studie vid Centrum för personsäkerhet vid Karlstads universitet.

Orsaken tros ha att göra med beteende och livsstil – att högutbildade tänder fler levande ljus men att de klarar av att släcka mindre bränder på egen hand, enligt forskaren Finn Nilson.

Familjer utsatt grupp

Familjer med barn mellan 6 och 12 år är också en utsatt grupp. Det är i den åldern barn tänder ljus, leker med eld och börjar använda köket själva.

En annan utsatt grupp är personer som ofta använder olja i matlagningen. □

Torrkokade kastruller och överhettad olja är den vanligaste orsaken till brand i hemmen. Lägg på ett tättslutande lock som kväver elden.

”
Många
bränder
skulle
undvikas
om alla
kök har en
spisvakt.

Spisar och soteld toppar listan

Här är brandorsaker till insatser till bostadsbränder under 2014:		
Glömd spis	1 203	
Soteld	642	
Tekniskt fel	592	
Anlagd med uppsåt	363	
Värmeöverföring	313	
Rökning	221	
Levande ljus	179	
Blixtnedslag	142	
Gnistor	87	
Självantändning	75	
Återantändning	44	
Barns lek med eld	40	
Heta arbeten	34	
Fyrverkerier	22	
Explosion	17	
Friktion	4	
Annan	639	
Okänd	1 057	

Källa MSB

Liten risk för brand i mobilladdare

"Mobilladdare fattade eld..." Bränder på grund av överhettade mobiler har uppmärksamats stort på sociala medier.

–Det finns ingen statistik på hur många bränder som har orsakats av mobilladdare, säger Cecilia Uneram, brandingenjör på Brandskydds-föreningen.

Med tanke på antalet mobil-laddare är dock risken liten. Men Cecilia Uneram vill ändå understryka att det är viktigt att ladda mobilen på en säker

plats. Sängen och soffan är de absolut sämsta ställena.

–Mobiler ska laddas på ett obrännbart underlag med luft omkring. När du har laddat färdigt ska både laddaren och sladden dras ur kontakten eftersom strömmen annars fortsätter att vara på, säger Cecilia Uneram som uppmanar alla att använda originalprodukter eller CE-märkta laddare. □

Ladda telefonen på ett obrännbart underlag.

Brandsäkra
ditt hem ➔

Kort om... Extra brandskydd för äldre

För att få ner antalet döda i bränder har flera kommuner infört så kallat individanpassat brandskydd, framförallt hos äldre som kan ha svårt att hantera en brand på egen hand.

I en del kommuner finns brandskyddet med i bostadsbedömning som görs när äldre och funktionshindrade ska få hjälp i hemmet. Förutom spisvakt kan brandskydd till exempel bestå av brandlarm kopplat till räddningstjänsten, mobila sprinklar och sängkläder som är flamsäkra.

40 %

av alla ljusbränder inträffar i december. 81 personer dog i bränder 2014. Rökning är den vanligaste brandorsaken vid dödsbränder.

Källa MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap)

Livsviktigt! Om det brinner

Kryp på golvet! Den giftiga brandgasen kolmonoxid söker sig uppåt.

Gå aldrig ut i ett rökfylt trapphus!

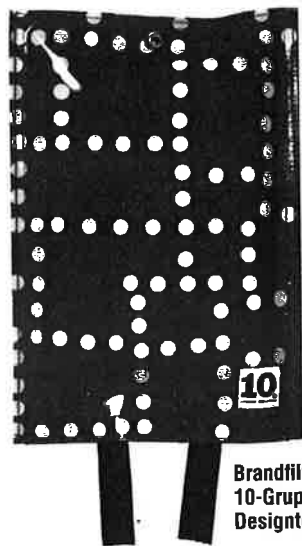
FOTO ISTOCKPHOTO

Kolla brandvarnaren

En bra dag är den 1 december som är brandvarnardagen som instiftades 2010 av Nordiska ministerrådet.

Påminn gärna nära och kära. Skicka ett sms till någon som du bryr dig om genom att gå in på www.skyddadigmotbrand.se och skriv in din väns mobilnummer. Då får mottagaren en påminnelse om att testa sin brandvarnare.

Brandsäkra tips

Brandfilt
10-Gruppen,
Designatorget.

Brandfilt

Ha helst en på varje våning om du bor på flera plan och alltid i köket. Är tillverkad av glasfiberväv.

Brandsläckare
Solstickan,
Tradingbox.

Spisvakt Spisec
AddOn, Anticimex.

Pulversläckare

Ha en på varje plan. Pulver är bättre än skumsläckare eftersom de är lättare att använda och släcker alla typer av bränder. Ska vara på 6 kilo.

Brandvarnare

Ha en i varje rum. Ska monteras i taket mitt i rummet långt från en ventilationsöppning. Testa att den fungerar genom att trycka på knappen en gång i månaden. Kontrollera att det står SS-EN 146 04 på förpackningen, då uppfyller den standarden. Använd litiumbatterier som räcker upp till fem gånger längre än vanliga alkaliska batterier. Här är de olika sorterna:

Brandvarnare i miniformat
(4 cm hög), larmar och blinkar. Almost invisible, Schneider Electric's.

- **Joniserande.** Reagerar på synlig och osynlig rök från öppen eld.
- **Optiska.** Reagerar på synlig rök från till exempel brinnande plast.
- **Med SIM-kort.** Kan skicka sms ifall det börjar brinna.
- **Seriekopplade.** Börjar det brinna på ett ställe går larmet i alla brandvarnare. Bra i våningshus.
- **Gasvarnare.** Larmar om den livsfarliga, luktfria gasen kolmonoxid läcker. Till bostäder med gasspis.

Spisvakt

Varnar och stänger av spisen om kastrullen torrkokar eller man glömmar att stänga av plattan. Vissa kan även släcka bränder. Består av sensorer som ska sitta ovanför spisen och en del som ska sitta i eluttaget. En del är enkla att installera med stickkontakt,

andra måste installeras av behörig elinstallatör. Kontrollera att spisvakten uppfyller standard genom att titta efter beteckningen EN 50615 (nytt från och med 2015). Finns bland annat att köpa i försäkringsbolag-ens webbshoppar samt hos en del elfirmor och brandskyddsfirmor.

Julkalender på eget vis!

Skapa en alldeles egen julkalender som du kan fylla med små personliga överraskningar och presenter.

Missa inte vår inspirationsblogg

www.diy-detalljer.se

Slöjd-Detaljer

SKARA * STOCKHOLM * MALMÖ

www.slojd-detalljer.se 0511-267 67